

CHỈ THỊ 19/CT-TTG: ĐỘNG LỰC MỚI PHÁT TRIỂN KINH TẾ TẬP THỂ

ĐỖ THỊ THỦY - Đại học Hoa Lư, Ninh Bình

Sau hơn 3 năm triển khai Kết luận số 56-KL/TW của Bộ Chính trị và gần 1 năm thực hiện Chỉ thị số 19/CT-TTg ngày 24/7/2015 của Thủ tướng Chính phủ về việc đẩy mạnh triển khai thi hành Luật Hợp tác xã, khu vực kinh tế tập thể, mà nòng cốt là hợp tác xã đã có những chuyển biến rõ rệt cả về số lượng lẫn chất lượng, góp phần quan trọng vào phát triển kinh tế - xã hội và bảo vệ an ninh tổ quốc. Kết quả này có được là nhờ Luật Hợp tác xã và Chỉ thị 19/CT-TTg đã được đẩy mạnh, từng bước làm thay đổi nhận thức của cơ quan quản lý nhà nước về vị trí, vai trò của kinh tế tập thể trong phát triển kinh tế - xã hội trên địa bàn tỉnh/thành phố trong giai đoạn hiện nay. Bài viết cho thấy bức tranh chung về kinh tế hợp tác xã sau hơn 1 năm đẩy mạnh triển khai Luật Hợp tác xã.

• Từ khóa: Luật Hợp tác xã, kinh tế, kinh tế tập thể, nông nghiệp nông thôn.

Những chuyển biến tích cực về chất và lượng

Trong thời gian qua, các bộ, ngành và các địa phương đã có nhiều nỗ lực nghiên cứu, ban hành một số cơ chế, chính sách cụ thể nhằm tạo điều kiện thuận lợi để hợp tác xã (HTX) phát triển; nhiều mô hình HTX mới đã hình thành, hoạt động có hiệu quả, góp phần tích cực vào chuyển dịch cơ cấu kinh tế, thực hiện công nghiệp hoá, hiện đại hoá đất nước, xoá đói, giảm nghèo, nhất là trong lĩnh vực nông nghiệp, nông thôn. Đánh giá của Liên minh HTX Việt Nam cho thấy, lĩnh vực kinh tế HTX hiện có trên 20.000 HTX, 150.000 tổ hợp tác, gần 50 liên HTX, 1.148 quỹ tín dụng nhân dân và 43 quỹ hỗ trợ và phát triển HTX, đã đóng vai trò không nhỏ đối với nền kinh tế quốc dân hiện nay.

Với vai trò quan trọng đó, lĩnh vực kinh tế hợp tác mà nòng cốt là HTX đã được Đảng và Nhà nước, các cơ quan ban ngành liên quan đặc biệt quan tâm. Tuy nhiên, việc triển khai thi hành Luật HTX còn gặp nhiều khó khăn, lúng túng, tiến độ tổ chức lại HTX theo Luật HTX còn rất chậm. Một trong những nguyên nhân chính là do việc tổ chức triển khai thực hiện chưa thực sự tích cực; còn nhiều văn bản hướng dẫn dưới luật chậm được ban hành; công tác tuyên truyền, phổ biến, giáo dục pháp luật về HTX tới các cấp, các ngành, địa phương còn hạn chế; tổ chức quản lý nhà nước về HTX còn nhiều bất cập, chưa theo kịp với nhu cầu đổi mới...

Nhằm đẩy mạnh việc triển khai thi hành Luật HTX năm 2012, ngày 24/7/2015, Thủ tướng Chính phủ đã ban hành Chỉ thị 19/CT-TTg, mục đích đẩy mạnh việc triển khai thi hành Luật HTX trong Ngành, trong các HTX, thành viên HTX, góp phần bảo đảm Luật HTX

năm 2012 được triển khai một cách hiệu quả, thực sự phát huy hiệu lực trong thực tiễn, nhất là trên địa bàn địa phương, cơ sở; nhân rộng các HTX điển hình, tiên tiến; khảo sát, hoàn thiện, nhân rộng mô hình HTX kiểu mới, hoạt động hiệu quả; xúc tiến thương mại cho các HTX, liên hiệp HTX; phấn đấu đến hết ngày 30/6/2016, có ít nhất 90% HTX hiện có được chuyển đổi, đăng ký lại theo Luật định.

Triển khai Chỉ thị 19/CT-TTg, ngày 15/10/2015, Liên minh HTX Việt Nam đã triển khai chương trình hành động "Thực hiện Chỉ thị 19/CT-TTg, ngày 24/7/2015 của Thủ tướng Chính phủ về việc đẩy mạnh triển khai thi hành Luật HTX"; phối hợp với các tổ chức thành viên như: Trung ương hội nông dân Việt Nam, Trung ương Hội Liên hiệp Phụ nữ Việt Nam... về triển khai tuyên truyền thực hiện Chỉ thị 19/CT-TTg và trang bị nhận thức sâu sắc, đầy đủ cho các hội – đoàn thể và người dân về HTX kiểu mới trong lĩnh vực nông nghiệp. Đến nay, chương trình hành động đã lan tỏa và nhiều mô hình HTX sản xuất kinh doanh đã gặt hái nhiều thành quả sau những nỗ lực không ngừng. Điển hình như:

Tại Vĩnh Phúc: Mô hình HTX sản xuất rau an toàn Bình Minh (thị xã Phúc Yên) mở rộng diện tích canh tác rau an toàn phục vụ cho nhân dân các vùng lân cận cũng như tạo việc làm cho nhiều lao động; HTX sản xuất giống cây trồng Quán Tiên (TP. Vĩnh Yên) ngoài việc làm tốt khâu dịch vụ, còn kết hợp với Công ty giống cây trồng để khảo nghiệm nhiều loại giống cây trồng, tìm ra nhiều loại cây phù hợp với đất địa phương; HTX dịch vụ nông nghiệp và môi trường xã Hoàng Lâu (huyện Tam Dương)

không chỉ làm tốt dịch vụ nông nghiệp mà còn làm thêm dịch vụ vệ sinh môi trường; HTX thương mại Minh Trang (huyện Bình Xuyên) có nguồn vốn đất 2,5 tỷ đồng, giải quyết việc làm thường xuyên cho 50 lao động với thu nhập ổn định 3,5 triệu đồng/người/tháng;

Tại Cần Thơ: HTX giống nông nghiệp Thốt Nốt đã tổ chức sản xuất hiệu quả với diện tích sản xuất lúa giống 192ha, cung ứng 880 tấn giống/vụ, đã thực hiện hợp đồng liên kết được với nhiều đơn vị như: Viện lúa Đồng bằng sông Cửu Long, Trung tâm giống Cần Thơ, Trung tâm giống Hậu Giang, Trung tâm giống Vĩnh Long... Điều đó đã tạo ra sự ổn định cho đầu ra sản phẩm của HTX. Doanh thu HTX đã đạt hơn 83 tỷ đồng với lợi nhuận khoảng 354 triệu đồng;

Tại Bình Thuận: Mô hình trồng nấm mèo của HTX dịch vụ nông nghiệp 22/4 tại xã Thắng Hải huyện Hàm Tân, với gần 40 xã viên; mô hình “sử dụng bóng đèn cao áp kích thích ra hoa trái vụ có hệ thống điều khiển từ xa bằng điện thoại di động” của xã viên thuộc tổ sản xuất thanh long theo tiêu chuẩn VietGap ở thôn 4 – xã Hồng Sơn – huyện Hàm Thuận Bắc;

Tại Hòa Bình: Hiện nay có một số mô hình HTX đang hoạt động hiệu quả như: HTX Điện năng, HTX tiểu thủ công nghiệp, HTX dịch vụ nông nghiệp... với các mô hình như: Trồng cây lúa thuần Diệu, trồng các loại cây có múi như cam, bưởi;

Tại Nam Định: Đến nay, trên 75% số HTX nông nghiệp đã tổ chức đại hội chuyển đổi theo Luật HTX 2012. Hoạt động của các HTX sau chuyển đổi theo Luật HTX năm 2012 được bổ sung nhiều ngành nghề, dịch vụ mới. Doanh thu bình quân gần 1 tỷ đồng/HTX;

Tại Bắc Cạn: HTX Nà Tu, xã Cẩm Giàng, huyện Bạch Thông, doanh thu đạt 2.776 triệu đồng, tạo việc làm thường xuyên cho hơn 120 lao động, thu nhập bình quân của từng thành viên khoảng 3 triệu đồng/tháng;

Tại Yên Bái: Có 3 mô hình HTX hoạt động có hiệu quả, đang xây dựng và phát triển theo mô hình HTX kiểu mới, gắn với phát triển chuỗi giá trị sản phẩm, hàng hóa chủ lực, có quy mô lớn và sức mạnh lan tỏa: HTX dịch vụ tổng hợp Kiên Thành, xã Kiên Thành, huyện Trấn Yên; HTX dịch vụ 6/12, xã Đào Thịnh, huyện Trấn Yên; HTX dịch vụ tổng hợp Kiến Thuận, huyện Văn Chấn.

Tại Nghệ An: HTX nông nghiệp Bút Lĩnh, xã An Hòa, huyện Quỳnh Lưu; mô hình sản xuất nấm rơm trên địa bàn xã Châu Thôn, Quế Phong mang lại hiệu quả cao, thúc đẩy nhân rộng mô hình lên trên 30 hộ dân;

Tại Bình Định: HTX nông nghiệp thị trấn Phú

Phong 1; HTX nông nghiệp Mỹ Hòa; HTX nông nghiệp Cát Hưng... đã tích cực chuyển đổi thực hiện Luật HTX 2012 với kết quả kinh doanh hàng năm đạt lợi nhuận ròng từ 150-200 triệu đồng/HTX...

Nhân lên những kết quả đã đạt được

Những kết quả trên đã cho thấy rõ tầm quan trọng của việc đẩy mạnh tuyên truyền đường lối, chủ trương của Đảng và Nhà nước, đặc biệt là đẩy mạnh việc đưa Luật HTX năm 2012 vào cuộc sống. Tuy nhiên, theo báo cáo sơ kết 3 năm của Ban Kinh tế Trung ương về thực hiện Kết luận 56-KL/TW của Bộ Chính trị về đẩy mạnh thực hiện Nghị quyết Trung ương 5, Khóa IX về tiếp tục đổi mới, phát triển và nâng cao hiệu quả kinh tế tập thể cho thấy, vẫn còn tồn tại một số vấn đề cần sớm giải quyết như: Quản lý nhà nước về kinh tế hợp tác, HTX còn manh mún, phân tán, tách rời từ trung ương đến địa phương. Công tác tham mưu được giao cho các sở, ngành còn thiếu sự thống nhất, do đó chưa đáp ứng được yêu cầu quản lý nhà nước về kinh tế tập thể.

Các cơ quan chức năng cũng chưa cụ thể hóa nghị quyết, chính sách của Đảng, Nhà nước, nhiệm vụ của mình; thiếu phối hợp tuyên truyền, triển khai cụ thể theo hệ thống để xây dựng HTX kiểu mới. Cho đến nay, còn một số bộ, ngành chưa tham mưu Chính phủ để ban hành cơ chế, chính sách hỗ trợ phát triển kinh tế hợp tác, nòng cốt là HTX hoặc các văn bản chỉ đạo hướng dẫn thực hiện, mặc dù đã hơn 3 năm thực hiện Luật HTX năm 2012. Hiện, còn 41/63 tỉnh ủy, thành ủy, UBND tỉnh, thành phố chưa ban hành Nghị quyết, Chỉ thị triển khai Kết luận số 56-KL/TW; 20 tỉnh chưa có Quỹ hỗ trợ phát triển HTX...

Nhằm khắc phục những tồn tại trên, nhân lên kết quả đã đạt được, Ủy ban Mặt Trận Tổ quốc Việt Nam đề xuất thời gian tới cần tiếp tục tập trung thực hiện Kết luận số 56-KL/TW của Bộ Chính trị và Chỉ thị 19/CT-TTg của Thủ tướng Chính phủ, đặc biệt là tăng cường phối hợp, chỉ đạo các đoàn thể tổ chức thực hiện, tiếp tục tuyên truyền vận động các đoàn viên, hội viên tự giác, tích cực tham gia phong trào khôi phục xây dựng tổ hợp tác, HTX kiểu mới gắn với chuỗi giá trị hàng hóa quy mô lớn phát triển bền vững...

Tài liệu tham khảo:

1. Kết luận số 56-KL/TW của Bộ Chính trị về đẩy mạnh thực hiện Nghị quyết Trung ương 5, khóa IX về tiếp tục đổi mới, phát triển và nâng cao hiệu quả kinh tế tập thể;
2. Chỉ thị 19/CT-TTg ngày 24/7/2015 của Thủ tướng Chính phủ về việc đẩy mạnh triển khai thi hành Luật HTX;
3. Báo cáo sơ kết 1 năm triển khai thực hiện Chỉ thị 19/CT-TTg của Thủ tướng Chính phủ về đẩy mạnh triển khai thi hành Luật HTX 2012 của Ủy ban Mặt trận Tổ quốc Việt Nam.